

oddaljenosti otrok od šole, pa tudi zaradi premale brižnosti starišev za šolo. Tudi začetek šolskega leta je kriv mnogih zamud, kateri je pri nas skoraj že v zimi. Zato bi bilo prav umestno, da se velike počitnice prelože na ugodnejši čas. — Ker imamo sedaj nove tiskovine, meni g. Zavrl, da se pri tej točki lahko pogovorimo o zaznamkih zamud. Zato nam je g. predsednik raztolmačil, kako se imajo pravilno izpolniti dotične rubrike. Konečno zahvali g. poročevalca za dobro poročilo.

Ker je g. tajnik nekoliko obolel, prebere učitelj Zavrl tajniško poročilo in nekatere dopise, tičeče se našega koncerta. Zbrano učiteljstvo ni hotelo sklepati, naj se koncert dolenskih učiteljev vrši ali ne, ker je bilo preslabo zastopano učiteljstvo drugih okrajev, zatoraj predlaga g. prvomestnik, naj se izvoli poseben odbor, kateri naj reši to vprašanje in tudi v slučaju ugodne rešitve sestavi vspeled in zaznamuje udeležence. Ta odbor naj se snide 12. mal. travna v Novem Mestu. Ta predlog je bil vsprejet, na kar so bili izvoljeni iz vsacega dolenskega okraja po dva, oziroma po trije gg. tovariši v odbor, tedaj skupaj 10 oziroma 15.

Ker za tem ni bilo posebnih nasvetov, sklene g. predsednik zborovanje, zahvaljujoč poslušalce in kličoč 3kratni „živio“ presvetlemu vladarju Francisku Jožefu I.

Naj še dodam, da je 12. mal. travna imel zborovati novi odbor, ako se jih snide nadpolovična večina, ako ne, se opusti misel o izvršitvi skupnega koncerta. Imenovani dan došel je pa poleg domačih treh le jeden g. tovariš iz krškega okraja, a pismeno se je izjavil tudi le jeden g. tovariš, zatorej se zborovanje ni vršilo. Tako se je morala opustiti sicer lepa, toda jako težavno izpeljiva, da — kakor razvidno — neizpeljiva misel o izvršitvi koncerta dolenskega učiteljstva.

V e s t n i k.

Osobne vesti. G. Matija Perc, zač. učitelj v Poljanah in Franciška Žebre, zač. učiteljica v Črnem Vrhu sta stalno nastavljena in sicer prvi na dosedanem mestu, druga pa v Koprivniku. — Akademski kipar g. Alojzij Gangl je imenovan strokovnim učiteljem na strokovni lesni šoli v Ljubljani za cerkveno rezbarstvo.

Premembe v naučnem ministerstvu. Na mesto umrlega sekcijškega načelnika v ministerskem svetu je imenovan grof *Baillet de Latour*. Revizijo ljudsko šolskih zadev, o katerih poroča dvorni svetnik German, je prevzel titularni sekcijški načelnik dr. Wolf.

Razpisane službe. Na tukajšnjih c. kr. učiteljskih je izpraznjeno mesto ravnatelja *enocič razpisano*. Zahteva se posebno dokaz znanja obeh deželnih jezikov. — Na ženskem učiteljski v Ljubljani je razpisano za bodoče šolsko leto mesto glavnega učitelja za nemščino, slovenščino in pedagogiko. Prošnje za obe službi je poslati do dne 31. t. m. dež. šolskemu svetu v Ljubljani.

K izpitom učne usposobljenosti, ki so se vršili od 30. m. m. do 5. t. m. v Ljubljani, so se oglasili za ljudske šole ti-le gg. Jaklič Viktor iz St. Vida nad Ljubljano, Jazbec Miroslav iz St. Petra pri Rudolfovem, Jucanec Ferdo iz Cerknice, Malnerič Ivan iz Črešnjevce pri Črnomlju, Pečanec Matija, Verbič Francisek iz Slavine; potem gospodičine: Bučar Josipina iz Kostanjevice, Budešinsky Karolina s Podčetrtka, pl. Mehlem Gabrijela iz Zadra, Lunder Franciška z Rake, Peterlin Marija iz St. Ruperta, šolska sestra Pipan Antonija, Schott Josipina iz Litije, Terčelj Berta z Blok, Vičič Amalija iz Ljubljane. — Za meščanske šole so se oglasili gg.: Bežek Viktor, glavni učitelj na učiteljski v Gorici, Pograjec Hinko z Dunaja; potem gospodičini: Wessner Marija iz Ljubljane in Zemne Franciška iz Ljubljane. — **Dopolnilni izpit** iz nemščine kot učni jezik sta delala g. Goincau Emil iz Trsta in gdč. Zündel Marija iz Trsta. Dopolnilni izpit iz slovenščine kot učni jezik je delala gdč. Furlan Ivana iz Senožeč. — Iz francoščine je bilo izprašanih osem gospodičen. — Izmed teh so naredili kandidatje za meščanske šole izpit z dobrim, g. prof. Bežek iz Gorice in gdč. M. Wessner iz Ljubljane pa z odličnim vspehom; izmed onih za ljudske šole pa le 3 kandidatje in 8 kandidatinj. Ponavljalne izpite in izpit iz francoščine so naredili vsi kandidatje in vse kandidatnje s povojnim vspehom.

Občni zbor Matice Slovenske bo dne 17. t. m. ob 5. uri popoldne v mestni dvorani. Na mesto umrlega Ivana Tomšiča se splošno priporoča v izvolitev g. nadučitelj in okr. šolski nadzornik *Andrej Žumer*.

Priznanica. Visoki c. kr. deželni šolski svet je glasom razpisa z dne 20. sušca t. l. št. 111, odboru, ki je z mestnimi deškimi šolami obeh narodnosti v preteklem šolskem letu v Ljubljani priredil lepo in dobro uspelo patrijotično slavnost v tristoletni spomin zmage pri *Sisku*, in še posebej g. učitelju *Ivanu Beletu*, ki je to slavnost izprožil, izrekel svoje priznanje.

Na prodaj so vsi letniki „*Učit. Tovariša*“ in prvih jednajst letnikov „*Ljubljanskega Zeona*“. Več se izve pri uredništvu našega lista.

Naučno ministerstvo je sklenilo, že prihodnjo jesen otvoriti prva dva razreda *Kranjske gimnazije*.

Tretji izlet Slovenskega učiteljskega društva bo dne 7. rožnika popoldne čez *Vransko v Trzin*.

V proslavo 50 letnice vladanja Nj. Vel. cesarja namerava prirediti avstrijsko učiteljstvo veliko razstavo učil, ki bi podajala verno sliko razvoja avstrijskega šolstva za čas vladanja presvetlega cesarja. V kratkem izide poziv na vse učitelje avstrijske, da se udeležijo tega patrijotičnega podjetja.

Družba sv. Cirila in Metoda bo cesarjevo petdesetletnico proslavila z izdanjem primerne knjižnice za mladino, obsegajoče životopis Njegovega Velikanstva.

Da se mrčes in hrošči pokončajo, izdala je kranjska deželna vlada dober ukaz na vsa županstva, s katerim se ona opozore, da vse svoje dolžnosti, izvirajoče iz zakona z dne 17. marca 1870, št. 21 dež. zak., pravočasno in natančno izpolnijo. Tedaj se ima brez odloga pri vseh cerkvah razglasiti: 1. da morajo vsi posestniki, oziroma najemniki zemljišč pokončati do konca sušca t. l. vse zapredke ali jajca gosenic po svojem drevju, grmovju, plitovih in stenah, obrati in sežgati. Sežgati se imajo tudi veje od posekanih dreves, ako se na njih najde zalega te golazni; 2. meseca vel. travna, ko leta rujavi hrošč, imajo posestniki in najemniki zemljišč dolžnost hrošča, dokler se ga kaj nahaja, vsak dan, zlasti zjutraj za rana z drevja otrsavati in pokončati. Ogerci tega hrošča, ki se najdejo pri kopanju ali oranji v zemlji, imajo se sproti pokončati. 3. Ako bi se po leti pokazalo na drevju ali na polji vendar še mnogo gosenic in mrčesov, ki kmetijske pridelke uničujejo, imajo jih posestniki zemljišč v obroku, katerega ima županstvo določiti, obrati in pokončati. 4. Poljskim čuvajem se ima od županstva naročiti, da nadzorujejo pri vsaki pripravi priliki v sedanjem letnem času zatiranje gosenične zalege, pozneje zatiranje hroščev in predenice. Poljski čuvaji imajo dolžnost županstvu poročati, kako se ti predpisi izvršujejo ter imajo vse nepokorne ondot svariti. Županstvo naj prevdari, če število sedaj službujočih poljskih čuvajev za ta namen zadostuje, ter naj, ako treba, nastavi novih čuvajev, ki se imajo zaradi zapreženja naznaniti. Nepokorni posestniki oziroma najemniki imajo se po pretečenem obroku brez vsakih ozirov v zmislu § 5. post. z dne 17. sušca 1870, št. 21 dež. zak. od strani županstva kaznovati. Zaostalo delo pa se ima poleg tega po delavcih, katere naj županstvo najame, na stroške kaznovanih nepokornežev izvršiti. Gospod župan odgovoren ko osebnou pod globo od 10–20 gld. za to, da bo strogo in točno storil vse svoje v navedenih postavih našete dolžnosti.

Varstvo živalij pri Slovencih. Letos se bo vršil jednajsti mejnarodni kongres za varstvo živalij v Bernu pod pokroviteljstvom švicarske vlade. Kot tretja točka programa je postavljena: Razprava o varstvu živalij pri južnih Slovanih. To razpravo bo predložil kongresu tajnik društva za varstvo živalij v Zagrebu gosp. konzul dr. Dragotin Čech. Vsled tega prosi duhovščino, učitelje, prijatelje živalij in pisatelje, da mu priobčijo v slovenskem ali nemškem jeziku vse, kar jim je znanega v tem pogledu n. pr. kako pazi slovenski narod na svoje domače živali, kako postopa z njimi, katere so mu bolj priljubljene, katere menj, posebno pa kako ravna s pticami pevkami, da bo imenovani gospod zamogel v svoji razpravi omeniti tudi delavnosti slovenskega naroda v tem oziru. Pisma naj se pošiljajo z naslovom: Konzul dr. Dragotin Čech, Meduličeva ulica št. 22. v Zagrebu. Vsi oni Slovenci, ki bodo tako prijazni ter s kakšnim koli literarnim prispevkom pripomogli, da se čim bolj seznanijo širni krogi s kulturnim življenjem Slovencev, se bodo v razpravi imenoma navedli.

Odmor med poukom. Srednje šole v Bavarskeji so prejele ukaz od ministerstva, da bi se po vsaki uri pouka mladež oddehnila za 10 minut. Čudno je, da se pri tem ukazu ministerstvo ni spominjalo ljudskih šol. Z ozirom na to izrazilo je društvo telovadnih učiteljev željo, da bi 1.) v šoli dovoljeno bilo po 1. uri 5 minut oddiha, po 2. in naslednjih urah pa po 15 minut. 2.) Pri teh odmorih je potrebno, da gre mladež iz učilnic. 3. Pri tem naj se otroci bavijo s prostimi vajami, ali pa z igrami. 4. Pri odmorih naj se učilnice prezračijo. Tudi za avstrijske šole bi taka uredba ne škodovala! *I. P.*

Tečaj za poučevanje šolskih iger v Budapešti je bil od dne 9. do 16. vinotoka l. l., kojega se je udeležilo do 54 profesorjev in učiteljev. Razun praktičnega izpeljevanja otroških iger prednašalo se je v tečaju tudi o nalogi iger, o izreji, o upravi iger v različnih državah, o literaturi, o igrah s fiziološkega stališča, o lastnostih in pomočnikih kakor tudi o duhu iger. I. P.

O zobeh šolskih otrok priobčil je segedinski zobni zdravnik, P. Ungvari, svoje izkušnosti v „Časopisu za zobne zdravnike“. Pregledal je 1000 šolskih otrok in prišel k temu rezultatu: 1.) V veliki večini so bili mlečni zobje razjedeni. Vzrok temu leži deloma v nedostatnem čiščenju ust in zob, deloma pa tudi v tem, da se skaženi mlečni zobje niso o pravem času izpulili. S tem trpé ne samo mlečni zobje ampak tudi že pod njimi se prikazujejo stalni zobje. 2.) Spol nima upliva na dobre in slabe zobe. Na vsakega otroka pripada 3.5 razjedanih mlečnih kočnjakov. 3.) V sprednjih zobeh je odstotek razjedanih zob tudi zelo velik, tako da pripadeta na jednega otroka povprečno dva slaba zoba. Da taki zobje na prebavljanje zelo slabo uplivajo, je znano. Najbolje je skažene zobe kar najhitreje odstraniti. Preiskovanje tolikih otrok me je prepričalo, — tako konča — da stariši premalo skrbé za snajenje zob in ust svojih otrok. I. P.

Telesne kazni v angleških šolah. Angleški učitelji so prepričani, da brez telesnih kazni ni mogoče vzdržati discipline ter so vsled tega uložili šolskemu svetu londonskemu prošnjo, katero je podpisalo nekoliko tisoč učiteljev, da bi v prihodnje ne samo šolski ravnatelj, kateri je dosedaj izjemno imel pravico šolske otroke kaznovati, ampak vsak učitelj imel to pravico. Šolski svet se je baval s to rečjo in pritrldil končno soglasno želji učiteljev ter dovolil, da učitelji, kateri imajo sposobnostno skušajo šolske otroke sami kaznujejo. I. P.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 511

o. š. s. Na štirirazredni ljudski šoli v Radovljici je stalno popolniti drugo učno mesto s službenimi prejemki II. plačilne vrste.

Prosilci naj svoje pravilno opremljene prošnje po predpisanem službenem potu do 25. maja t. l. vložijo pri podpisaniem oblastvu.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 26. aprila 1894.

Št. 494

o. š. sv. Na štirirazredni ljudski šoli v Senožečah je stalno popolniti četrto učno mesto z dohodki IV. plačilne vrste in naturalnim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje je po predpisanem potu do 3. junija 1894 vložiti pri podpisaniem šolskem oblastvu.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojini, dne 11. maja 1894.

Št. 599

o. š. sv. Na jednorazrednici v Zagradci p. Žužemberku je v stalno, oziroma začasno nameščenje razpisana služba učitelja-voditelja s prijemki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje je po predpisanem potu do 31. maja t. l. vložiti pri podpisaniem šolskem oblastvu.

C. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem, dne 12. maja 1894.

Listnica uredništva. G. prof. L. L. v M.: *Heala lepa! Pride prihodnjč na vrsto.*

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 1/4 polj male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, sv. Petra nasip št. 37; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisk R. Milčeve tiskarne v Ljubljani.